

Sygn. akt III Ca 911/18

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy w G. III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Leszek Dąbek (spr.)

Sędziowie: SO Magdalena Balion-Hajduk

SR (del.) Ewa Buczek-Fidyka

Protokolant Aldona Kocięcka

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2019 r. w G.

na rozprawie

sprawy z wniosku M. S., R. S. (1) (S.) i B. N. (następców prawnych zmarłej wnioskodawczynie Ł. N.)

z udziałem A. S., F. W., E. S., N. S., H. S., D. S., R. S. (2), C. S. (1), Ż. J. (1), C. S. (2), R. S. (3), K. J., B. F. i L. U.

o stwierdzenie nabycia spadku po F. S.

na skutek apelacji uczestników postępowania D. S., K. J., B. F. i L. U.

od postanowienia Sądu Rejonowego w T. G.

z dnia 27 lutego 2015 r., sygn. akt I Ns 608/11

postanawia:

1. **oddalić apelację;**

2. **zasądzić od każdego z uczestników postępowania B. F., L. U., D. S. i K. J. na rzecz każdego z wnioskodawców M. S., R. S. (1) (S.) i B. N. kwoty po 15 zł (piętnaście złotych) z tytułu zwrotu kosztów postępowania odwoławczego;**

3. **nakazać pobrać od każdego z uczestników postępowania B. F., L. U., D. S. i K. J. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w G. kwoty po 1.195,16 zł (tysiąc sto dziewięćdziesiąt pięć złotych i szesnaście groszy) z tytułu kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego.**

SSR (del.) Ewa Buczek-Fidyka SSO Leszek Dąbek SSO Magdalena Balion- Hajduk

Sygn. akt III Ca 911/18

UZASADNIENIE

Wnioskodawczynie Ł. N. wniosła o stwierdzenie nabycia spadku po swoim bracie F. S., zmarłym 20 12 2010r. w M. i tamże ostatnio zamieszkałym. Do wniosku dołączyła testament własnoręczny spadkodawcy z 10 09 2010r., z którego wynikało, iż spadkodawca do całości spadku powołuje wnioskodawczynię.

Uczestnicy postępowania: D. S., L. U., R. S. (3), A. S., K. J., F. W., B. F. i Ż. J. (2) wnieśli o stwierdzenie nabycia spadku w drodze dziedziczenia ustawowego, kwestionując jednocześnie ważność przedstawionego przez wnioskodawczynię testamentu.

Pozostali uczestnicy nie zajęli stanowiska w sprawie.

Sąd Rejonowy w T. G. w postanowieniu z 27 02 2015r. stwierdził, że spadek po F. S. (...) na podstawie testamentu własnoręcznego spadkodawcy, sporządzonego w dniu 10 09 2010r., a otwartego i ogłoszonego przed Sądem Rejonowym w T. G. podczas rozprawy w dniu 19 01 2012r. w sprawie o sygn. akt I Ns 608/11, dziedziczy jego siostra Ł. N. (...) – w całości (punkt 1); ustalił, że każdy z zainteresowanych ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie (punkt 2) i nakazał pobrać od uczestników postępowania solidarnie na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego w T. G. kwotę 1209,61 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

W ustalonym stanie faktycznym w motywach orzeczenia przywołał regulację art. 926 § 1 k.c. i wskazał na normy, od których zależy ważność testamentu, a to art. 58 k.c., art. 944 k.c., art. 945 k.c., art. 949-958 k.c., art. 962 zd. 1 k.c., art. 964 k.c. i art. 923 § 1 zd. 2 k.c. Rozważając pozostawiony testament pod kątem przywołanych przepisów, jak i zarzutów podniesionych przez uczestników, stwierdził Sąd, iż testament zmarłego posiada wszystkie konieczne elementy testamentu własnoręcznego i stanowi dowód tego, iż jej wolą było ustanowienie wnioskodawczyni jego jedyną spadkobierczynią. Wyjaśnił Sąd, że dokument jest czytelny, a ewentualne błędy ortograficzne i językowe nie wpływają na jego ważność, jak również nie ma podstaw do przyjęcia, że dokument to projekt lub wzór testamentu. W sprawie nie dostrzegł Sąd również podstaw dla stwierdzenia wad oświadczenia woli testatora wskazanych w art. 945 § 1 k.c. Uznał Sąd, że testament z 10 09 2010r. był jedynym testamentem sporządzonym przez spadkodawcę i przyjął, że za testament nie można uznać oświadczenia zmarłego

z 22 11 2010r., albowiem składając je nie miał zamiaru dokonywać rozrządzeń, a notatka z tego zdarzenia nie została sporządzona z polecenia spadkodawcy. Sąd podał, że okoliczność, iż spadkodawca zamierzał obdarować częścią swojego majątku członków rodziny i w tym celu dokonywał geodezyjnego podziału nieruchomości, nie budziła wątpliwości. jednak zmarł nie wyraził w tym zakresie swojej woli w sposób, który umożliwiłby osiągnięcie skutków prawnych.

O kosztach orzekał na mocy regulacji art. 520 § 1 k.p.c.

Orzeczenie zaskarżyli **uczestnicy D. S., L. U., K. J. i B. F.**, którzy wnieśli o nie uznanie pisma zmarłego z 10 09 2010r. jako prawidłowo sporządzonego testamentu i ustalenie porządku dziedziczenia zgodnie z art. 931 k.c. lub uchylenie postanowienia i przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w T. G., a nadto zasądzenie od wnioskodawczyni kosztów postępowania i kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

Zarzucili, że przy ferowaniu postanowienia naruszono art. 949 k.c., art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. oraz popełniono błąd w ustaleniach faktycznych sprawy polegający na bezzasadnym uznaniu, że pismo zmarłego z 10 09 2010r. stanowiło ostatnią wersję jego woli, mimo że tenże spadkodawca podjął czynności urzędowe mające na celu podzielenie posiadanego gospodarstwa na działki – celem przydzielenia ich bliskim członkom rodziny. Swoje zarzuty szczegółowo opisali i wyjaśnili w złożonej apelacji.

Wnioskodawcy M. S., R. S. (4) i B. N., którzy wstąpili w miejsce zmarłej Ł. N., domagali się oddalenia apelacji i zasądzenia na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje :

Sąd pierwszej instancji trafnie zakwalifikował wniosek, a następnie prawidłowo rozpoznał sprawę.

Ustalenia faktyczne składające się na podstawę faktyczną orzeczenia mają podstawę w informacjach zawartych w przywołanych w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia źródłach dowodowych, których ocena jest logiczna i mieści w granicach swobodnej oceny dowodów a Sąd odwoławczy ją podziela.

W zasadniczych dla rozstrzygnięcia sprawy zagadnieniach dotyczących własnoręcznego, świadomego i swobodnego sporządzenia w dniu 10 09 2010r., przez spadkodawcę J. S. testamentu ustalenia te zostały dodatkowo potwierdzone przez materiał zgromadzony w toku postępowania odwoławczego.

Powołany w tym postępowaniu biegły R. I. w prawidłowej

i wiarygodnej opinii sporządzonej w dniu 22 09 2016r. (tom VIII k. 1416 – 1585 akt), jednoznacznie stwierdził, że **„treść testamentu F. S., datowanego na dzień 10 09 2016 roku nie wykazują cech pisma mogących świadczyć, iż stan psychofizyczny spadkodawcy w momencie jego kreślenia wyłączał świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli albo aby treść testamentu została podyktowana lub zasugerowana”** a wniosek ten w sposób logiczny i jasny uzasadnił.

Z tych też względów Sąd odwoławczy z przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji.

Dokonana przez Sąd Rejonowy ocena prawna ustalonego stanu faktycznego jest także prawidłowa i Sąd odwoławczy ją podziela oraz przyjmuje

za własną

F. S. zmarł 20 12 2010r. i z mocy art. 922 § 1 k.c. z chwilą jej śmierci przynależne mu prawa i obowiązki majątkowe przeszły na jego spadkobierców (art. 925 k.c. w związku z art. 924 k.c.).

Swoją ostatnią wolę ujawnił on w testamencie własnoręcznym (stypizowanym w regulacji art. 949 § 1 k.c.), z którego treści wynika, że rozporządzał on swym majątkiem na wypadek śmierci w ten sposób, iż „cały majątek ruchomy

i nieruchomy zapisuję mu N. Ł.”, z czego – pomimo pewnej niezręczności gramatycznej – jednoznacznie wynika, że jego wolą było, żeby po jego śmierci cały jego majątek przypadł Ł. N..

Rozporządzenie to zostało opatrzone datą i podpisem testatora.

Jest to równocześnie dokument prywatny i stosownie do regulacji art. 235 k.p.c. korzysta on z domniemania autentyczności oraz domniemania, że zmarły złożył zawarte w nim oświadczenie.

Domniemania te nie zostały skutecznie podważone w toku postępowania, więcej przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że testament pochodzi spod ręki F. S..

Zawarte w testamencie oświadczenia zostały złożone przez testatora swobodnie, w pełni świadomie oraz z pełnym rozeznaniem i podnoszone w tej kwestii przez skarżących zarzuty są bezzasadne.

Nie został on skutecznie odwołany, gdyż mogło to nastąpić wyłącznie

w sposób przewidziany w art. 946 k.c., a żadna z przewidzianych w nim sytuacji w niniejszej sprawie nie zachodzi (w szczególności do jego odwołania nie doprowadziły - przywoływane w apelacji - podjęte przez spadkobiercę działania w celu geodezyjnego podziału nieruchomości).

Testament ten jest zatem ważny i Sąd Rejonowy słusznie przyjął, że dziedziczenie po F. S. następuje w oparciu o testamentowe powołanie do spadku (stosownie do regulacji art. 926 § 1 k.c. wyprzedza ono powołanie do spadku z ustawy).

Jego mocą skuteczne powołał ona do całości spadku zmarłą wnioskodawczynię, co znalazło prawidłowe odzwierciedlenie w zaskarżonym postanowieniu, wobec czego apelacja jest bezzasadna w rozumieniu art. 385 k.p.c.

w związku z art. 13 § 2 k.p.c. a to z mocy zawartej w nim regulacji prowadziło do jej oddalenia.

Reasumując zaskarżone postanowienie jest prawidłowe i dlatego apelację jako bezzasadną oddalono w oparciu o przepis art. 385 k.p.c.

w związku z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. ustalając wynagrodzenie pełnomocnika wnioskodawców na kwotę 180 zł w oparciu o § 8 pkt 2 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Nie pokryte przez apelujących wydatki nakazano im uiścić zgodnie z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

.